РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2023/1619 НА КОМИСИЯТА

от 8 август 2023 година

относно временни спешни мерки за дерогация по отношение на 2023 година от някои разпоредби на регламенти (ЕС) № 1308/2013 и (ЕС) 2021/2117 на Европейския парламент и на Съвета с оглед разрешаване на специфични проблеми в сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор, причинени от неблагоприятни метеорологични явления

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ([1]), и по-специално член 221, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) Поради тежки неблагоприятни метеорологични явления, настъпили в няколко региона на държавите членки през пролетта на 2023 г., производството на плодове и зеленчуци беше сериозно засегнато. В Испания планираното производство в региона на Каталония е намалено с най-малко 50 % поради суша, докато производството в региона Емилия-Романя в Италия е унищожено от наводнение. Сушата е засегнала сериозно и равнището на производство и неговото качество в някои региони във Франция и Португалия.

(2) Поради тежките неблагоприятни метеорологични явления от пролетта на 2023 г. много признати организации на производители и асоциации на организации на производители в сектора на плодовете и зеленчуците са изправени пред трудности при изпълнение на одобрените им оперативни програми. Някои от одобрените действия и мерки няма да се изпълняват през 2023 г. и следователно част от оперативните средства няма да се изразходват. Други признати организации на производители и асоциации на организации на производители изменят оперативните си програми с оглед на изпълнението на действия и мерки за справяне с последствията от тежките неблагоприятни метеорологични явления в сектора на плодовете и зеленчуците, като например мерки за управление на кризи.

(3) Като част от одобрените си оперативни програми, признатите организации на производители и асоциациите на организации на производители могат да изпълняват кризисни и превантивни мерки в сектора на плодовете и зеленчуците, предназначени за повишаване на неговата устойчивост на смущения на пазара. Съгласно член 33, параграф 3, четвърта алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013 обаче тези мерки за предотвратяване и управление на кризи не може да съставляват повече от една трета от разходите по оперативната програма. За да се осигури по-голяма гъвкавост за тези организации на производители и да им се даде възможност да насочат средствата по оперативни програми към преодоляване на смущенията на пазара, предизвикани от тежките неблагоприятни метеорологични явления, това правило не следва да се прилага през 2023 г. Тази временна дерогация следва да се прилага за оперативни програми, които продължават да функционират при условията, приложими съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013 в съответствие с член 5, параграф 6, първа алинея, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2117 на Европейския парламент и на Съвета ([2]).

(4) Освен това признатите организации на производители и асоциациите на организации на производители трябва да могат да пренасочват средства, включително финансовата помощ от Съюза, в рамките на оперативния фонд към действията и мерките, които са необходими за справяне с последиците от тежките неблагоприятни метеорологични явления от пролетта на 2023 г. За да се гарантира, че признатите организации на производители и асоциации на организации на производители са в състояние да направят това, е необходимо през 2023 г. ограничението на

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/2117 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013 за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти, (ЕС) № 1151/2012 относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, (ЕС) № 251/2014 за определяне, описание, представяне, етикетиране и правна закрила на географските указания на ароматизирани лозаро-винарски продукти и (ЕС) № 228/2013 за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 262).

финансовата помощ от Съюза, предвидено в член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, да се увеличи от 50 % на 60 % от реално извършените разходи. Тази временна дерогация следва да се прилага за оперативни програми, които продължават да функционират при условията, приложими съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, в съответствие с преходната разпоредба, предвидена в член 5, параграф 6, първа алинея, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2117.

(5) Неблагоприятните метеорологични явления от пролетта на 2023 г. засегнаха сериозно и лозаро-винарския сектор на Съюза, в който гроздопроизводителите, намиращи се в засегнатите региони на държавите членки, се изправиха пред изключителни трудности. По-специално, извънредните метеорологични условия са попречили на гроздопроизводителите да извършват дейности по лозята си, които обикновено се извършват през пролетта, като почистване и подготовка на почвата, засаждане на нови лози или присаждане. В регионите, засегнати от извънредна суша, такива дейности не са възможни поради изсъхване на почвата и изключително неблагоприятните условия за отглеждане на нови насаждения, а в регионите, засегнати от наводненията, такива дейности не са възможни, тъй като няма достъп до лозята или те са унищожени от водната маса.

(6) В член 62, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013 се предвижда, че разрешенията за лозови насаждения, включително разрешенията за нови насаждения и за презасаждане, са валидни за срок от 3 години от датата, на която са били предоставени. В член 68, параграф 2, първа алинея от посочения регламент се предвижда, че разрешенията, предоставени в резултат на преобразуване на права на засаждане, имат същия срок на валидност като първоначалните права на засаждане. В рамките на срока на валидност на всяко предоставено разрешение гроздопроизводителите обикновено подготвят почвата през есента и се снабдяват с нови лози, които след това се засаждат през пролетта, тъй като пролетта е най-подходящият период за засаждане през годината.

(7) Поради неблагоприятните метеорологични явления гроздопроизводителите, притежаващи разрешения за засаждане, които трябва да се използват в засегнатите региони, но изтичат през 2023 г., са били възпрепятствани да използват разрешенията през пролетта на последната година от тяхната валидност съгласно планираното. Тъй като е невъзможно да се предвиди колко дълго ще продължат тези неблагоприятни метеорологични явления и последиците от тях, не е сигурно, че тези гроздопроизводители ще имат възможност да използват разрешенията си за засаждане в рамките на съответните срокове на валидност. Те ще трябва да засаждат лозите през горещия сезон и съответно в по-неподходящ момент от вегетационния цикъл при трудни условия и при допълнителни разходи, когато лозаро-винарският сектор вече страда от неблагоприятни пазарни условия.

(8) С оглед на това и за да се избегне загубата на разрешението за засаждане или бързото влошаване на условията, при които би трябвало да се извърши засаждането, е необходимо незабавно да се разреши удължаване на срока на валидност на разрешенията за засаждане, които изтичат през 2023 г., в регионите, засегнати от неблагоприятните метеорологични явления. Поради това валидността на всички разрешения, изтичащи през 2023 г., които трябва да бъдат използвани в засегнатите региони, следва да бъде удължена с още 12 месеца, считано от настоящата дата на изтичане на срока им през 2023 г., за да се даде възможност на гроздопроизводителите да засаждат лозите през 2024 г.

(9) С оглед на непредвидените трудности, пред които са изправени гроздопроизводителите в засегнатите региони поради неблагоприятните метеорологични явления, на тези гроздопроизводители следва да се разреши да отменят разрешението си за засаждане, което изтича през 2023 г., без да подлежат на административната санкция, посочена в член 62, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, ако вече не желаят да разширяват площите си, заети с лозови насаждения.

(10) По отношение на гроздопроизводителите, които притежават новозасадени лозя в районите, които са били сериозно засегнати от неблагоприятните метеорологични явления от пролетта на 2023 г. в съответните региони, и които са били засадени в очакване на изкореняването на еквивалентна площ, като са били използвани разрешения за презасаждане, предоставени от държавите членки в съответствие с член 66, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, е уместно да се удължи с една година четиригодишният срок за изкореняване на предишната

засадена площ. Това ще позволи на гроздопроизводителите да се възползват за допълнителна година на реколта от предишната засадена площ като компенсация за щетите в новозасадените лозя, като се има предвид, че такива щети могат да забавят началото на използването на новозасадената площ или в резултат на това съответната площ трябва да бъде засадена отново. Следователно крайният срок, определен в член 5, втора алинея от Делегиран регламент (ЕС) 2018/273 на Комисията ([3]), също следва да бъде адаптиран.

(11) Следва да се въведат преходни разпоредби за разходите, направени след декември 2022 г. в рамките на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор, посочени в член 40 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. По-специално в член 5, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/2117 се предвижда програмите за подпомагане в лозаро-винарския сектор да продължат да се прилагат до 15 октомври 2023 г. За тази цел членове 39—54 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 следва да продължават да се прилагат след 31 декември 2022 г. по отношение на направени разходи и плащания за операции, изпълнени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1308/2013 преди 16 октомври 2023 г. Освен това членове 39—54 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 трябва да продължат да се прилагат и за извършените разходи и плащания за операции, изпълнени съгласно членове 46 и 50 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 преди 16 октомври 2025 г., при условие че до 15 октомври 2023 г. тези операции са били частично изпълнени и извършените разходи възлизат на най-малко 30 % от общите планирани разходи.

(12) Въпреки това, поради непредвидените трудности, пред които са изправени гроздопроизводителите вследствие на тежките последици от неблагоприятните метеорологични явления от пролетта на 2023 г., за някои гроздопроизводители стана невъзможно да изпълнят операциите по член 46 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, за да спазят прага от 30 % от разходите, които трябва да бъдат направени до 15 октомври 2023 г. Поради това се счита за необходимо да се намали прагът от 30 % до праг от 3 %, за да се гарантира, че гроздопроизводителите, които са започнали да прилагат мярката, но са възпрепятствани да постигнат напредък поради непредвидени метеорологични условия, не са ненужно санкционирани и могат да продължат да прилагат мярката, когато ситуацията позволява това. Тази гъвкавост следва да се прилага само за гроздопроизводители, притежаващи разрешения за презасаждане, които трябва да се използват в регионите, засегнати от неблагоприятните метеорологични явления, настъпили през пролетта на 2023 г.

(13) Цялостната ситуация представлява специфичен проблем по смисъла на член 221 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, който не може лесно да бъде разрешен чрез мерки, предприети съгласно членове 219 или 220 от посочения регламент. Положението не е свързано конкретно с установено съществуващо единствено смущение на пазара или конкретна заплаха от такова. То не е свързано нито с мерки за борба с разпространението на болести по животните, нито със загубата на потребителско доверие поради рискове за общественото здраве, здравето на животните или на растенията.

(14) С оглед на безпрецедентния характер на тежките неблагоприятни метеорологични явления от пролетта на 2023 г. е необходимо тези трудности да бъдат облекчени чрез дерогация от някои разпоредби на регламенти (ЕС) № 1308/2013 и (ЕС) 2021/2117 само доколкото това е строго необходимо.

(15) Предвид необходимостта от предприемане на незабавни действия, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

(16) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари,

([3]) Делегиран регламент (ЕС) 2018/273 на Комисията от 11 декември 2017 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на схемата за разрешаване на лозови насаждения, лозарския регистър, придружаващите документи и сертифицирането, входящия и изходящ регистър, задължителните декларации, уведомленията и публикуването на подадената в тях информация, както и за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на съответните проверки и санкции, за изменение на регламенти (ЕО) № 555/2008, (ЕО) № 606/2009 и (ЕО) № 607/2009 на Комисията и за отмяна на Регламент (ЕО) № 436/2009 на Комисията и на Делегиран регламент (ЕС) 2015/560 на Комисията (ОВ L 58, 28.2.2018 г., стр. 1).

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Временни дерогации от Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на плодовете и зеленчуците

1. Чрез дерогация от член 33, параграф 3, четвърта алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013, ограничението на една трета от разходите за мерки за предотвратяване и управление на кризи в рамките на оперативната програма, посочена в същата разпоредба, не се прилага през 2023 г. по отношение на районите, засегнати от неблагоприятни метеорологични явления през пролетта на 2023 г., които трябва да бъдат установени от държавите членки.

2. Чрез дерогация от член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 финансовата помощ от Съюза за оперативния фонд, посочен в същата разпоредба, предоставена през 2023 г. на организации на производители или асоциации на организации на производители, засегнати от неблагоприятните метеорологични явления от пролетта на 2023 г., които трябва да бъдат установени от държавите членки, не надвишава размера на финансовото участие на Съюза в оперативните фондове, одобрени от държавите членки за 2023 г., и се ограничава до 60 % от реално извършените разходи.

Член 2

Временни дерогации от Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на виното

1. Чрез дерогация от член 62, параграф 3, първа алинея, първо изречение и член 68, параграф 2, първа алинея, първо изречение от Регламент (ЕС) № 1308/2013 разрешенията за засаждане, предоставени в съответствие с членове 62, 64, 66 и 68 от посочения регламент, които изтичат през 2023 г. и трябва да се използват в региони, засегнати от неблагоприятни метеорологични явления от пролетта на 2023 г., изтичат 12 месеца след първоначалната дата на изтичане на срока им.

2. Чрез дерогация от член 62, параграф 3, първа алинея, второ изречение от Регламент (ЕС) № 1308/2013 гроздопроизводителите, които притежават разрешения за засаждане, които изтичат през 2023 г. и трябва да бъдат използвани в региони, засегнати от неблагоприятните метеорологични явления от пролетта на 2023 г., не подлежат на административни санкции, при условие че уведомят компетентните органи до 31 декември 2023 г., че не възнамеряват да използват разрешението си и не желаят да се възползват от удължаването на срока на валидност, предвидено в параграф 1 от настоящия член.

3. Чрез дерогация от член 66, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 държавите членки могат да удължат крайния срок за изкореняване до края на петата година, считано от датата, на която са засадени новите лози, в случаите, когато новозасадената площ е била сериозно засегната от неблагоприятните метеорологични явления през пролетта на 2023 г., до степен, в която или началото на използването на новозасадената площ е забавено, или съответната площ трябва да бъде засадена отново.

В срок от 2 месеца от подаването на заявлението за удължаване на срока за изкореняване държавите членки информират заявителя за одобрението или отхвърлянето на неговото заявление. В случай на отхвърляне на заявлението държавите членки информират заявителя за причините за това.

Член 5, втора алинея от Делегиран регламент (ЕС) 2018/273 се прилага, ако изкореняването не е извършено от гроздопроизводителя до края на удължения срок.

Гроздопроизводителите, които се ползват от удължаването, не отговарят на условията за подпомагане за събиране на реколтата на зелено, посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, до края на удължения срок, нито по отношение на новозасадената площ, нито по отношение на подлежащата на изкореняване площ.

Член 3

Временни дерогации от преходните разпоредби, предвидени в член 5, параграф 7, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/2117, относно прилагането на членове 39—52 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 5, параграф 7, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/2117 членове 39—54 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 продължават да се прилагат след 31 декември 2022 г. по отношение на извършените разходи и плащанията за операции, извършени съгласно член 46 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 преди 16 октомври 2025 г., при условие че:

а) до 15 октомври 2023 г. тези операции са частично изпълнени и извършените разходи възлизат на най-малко 3 % от общите планирани разходи; както и

б) тези операции са изцяло изпълнени до 15 октомври 2025 г.

Държавите членки гарантират, че тази дерогация се прилага само за гроздопроизводители, притежаващи разрешения за презасаждане, които трябва да се използват в региони, засегнати от неблагоприятните метеорологични явления, настъпили през пролетта на 2023 г.

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага до 9 август 2024 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 8 август 2023 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN